

Országos Neveléstudományi Konferencia 2020, Debrecen

PUSZTAI GABRIELLA – SZIGETI FRUZSINA: A hallgatók felsőoktatási tanulmányi előrehaladási útjai

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI
ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL

AZ NKFI ALAPBÓL
MEGVALÓSULÓ
PROGRAM

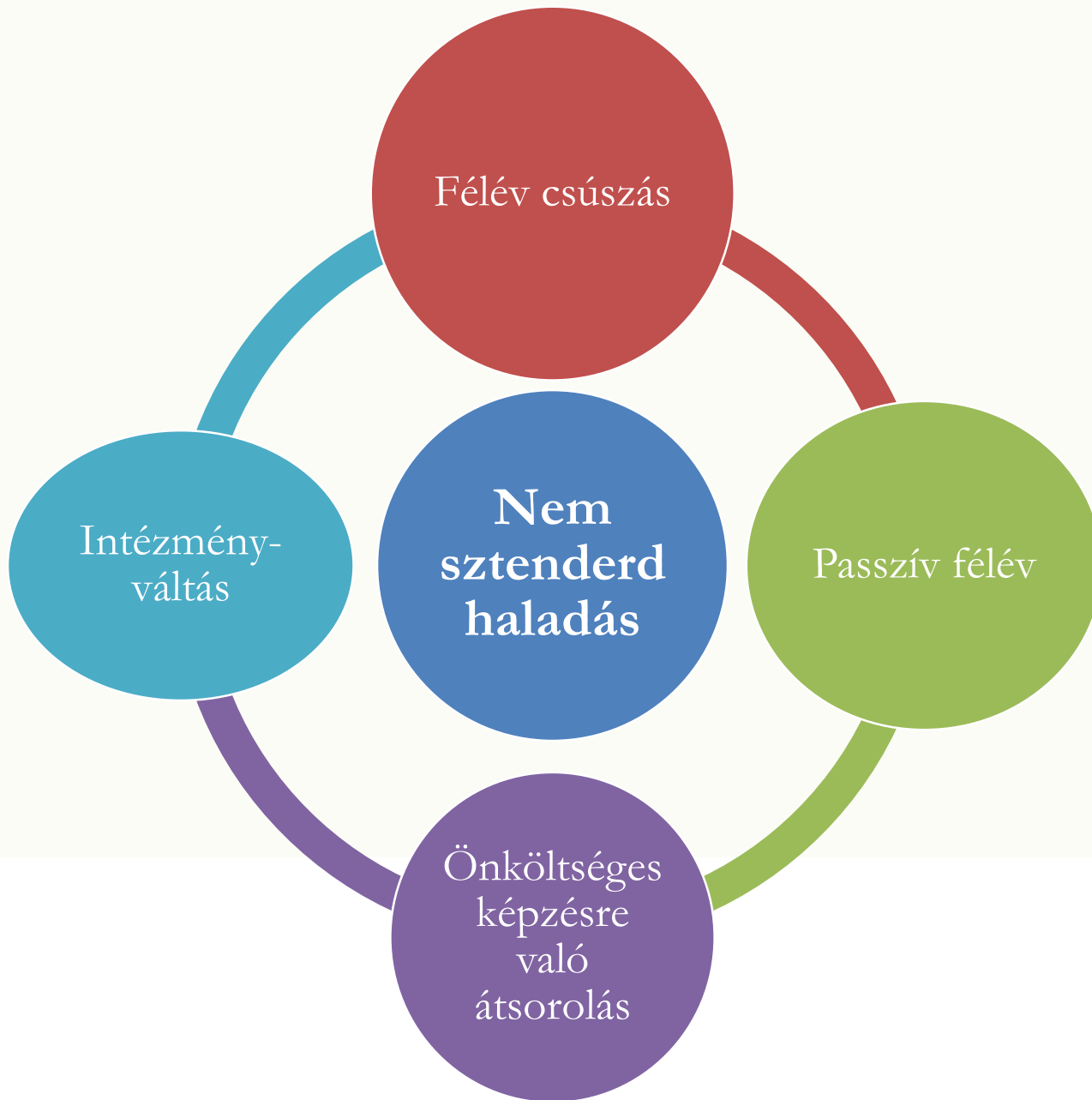
AZ INNOVÁCIÓ LENDÜLETE

Kutatási előzmények

- A felsőoktatási lemorzsolódást kutatása 1970-től napjainkig folyamatos. Legújabb összefoglaló jellegű munka: Kehm, B. et al. (2019).
- A lemorzsolódottak vizsgálata ritka, inkább kvalitatívra van példa. A DEPART 2018 úttörő vállalkozás.
- A lemorzsolódás szempontjából rizikós, a lehetséges lemorzsolódó hallgatók („would-be dropouts”, „at-risk of dropout” „students with the greatest probability of non-completion”) vizsgálata is ritkábban fordul elő. Legutóbbi: Korhonen - Rautopuro (2019).
- Alkalmazott prevenciós célú kutatások („dropout prevention, „early warning system”) újabban pl. Ortiz-Lozano et al. (2018) elsőéveseken végzett vizsgálatait.

A lemorzsolódott hallgatók körében végzett kutatásunk (Kovács et al. 2019; Pusztai 2019, 2020)

A hallgatói pályafutás normál haladástól eltérő mintázatai kockázati tényezőként jelennek meg!

A vizsgálatról

- 2199 felsőoktatásban bent lévő hallgatót kerestünk fel az Európai Felsőoktatási Térség egyik legkeletibb felsőoktatási régiójában.
- A magyarországi minta (N=1034) kvótás, a határon túli intézményekben az egyetemi/főiskolai kurzusokon kerestük fel a hallgatókat, ahol teljes körűen kérdeztük le a jelenlevőket (N=1165).
- A mintában nappali munkarendű másodéves BA/BSc képzéses és másod- vagy harmadéves osztatlan képzéses hallgatók szerepeltek.

Hipotézisek

- H1: A tanulmányaik kezdetétől eltérő típusú problémákat jeleznek a haladási csoportok.
- H2: Eltérő arányban érintenek különböző képzésterületeket.
- H3: Eltérő demográfiai és társadalmi csoportok jelennek meg felülreprezentáltan az egyes haladástípusokban.

Tanulmányi előrehaladási utak

	korrigáló	csúszó- passzíváló	sztenderd
legalább egy önköltséges féléve volt már ***	<u>100,0%</u>	25,4%	0,0%
több önköltséges féléve van ***	<u>36,4%</u>	0,0%	0,0%
volt államilag finanszírozott féléve ***	68,1%	<u>95,1%</u>	86,3%
államilag finanszírozott félévek átlagos száma ***	2,25	<u>4,49</u>	3,40
váltott már intézményt ***	<u>16,5%</u>	11,7%	5,5%
volt már félbehagyott képzése***	<u>11,2%</u>	<u>15,1%</u>	6,4%
volt legalább egy passzív féléve ***	7,4%	<u>17,3%</u>	1,4%
passzív félévek száma (átlag) ***	0,18	0,29	0,05
várhatóan túlfutó lesz ***	6,2%	<u>100,0%</u>	0,0%
N=	561	298	1345

AZ NKFI ALAPBÓL
MEGVALÓSULÓ
PROGRAM

Súlyos időszükében volt ***

A kudarcok után nem bízott magában ***

Vizsgái, dolgozatai mindig rosszul sikerültek ***

Túl sok időt töltött online. *

Inkorrektnek érezte oktatóit ***

Úgy érezte, nem való az intézménybe, képzésbe ***

Nem tudott órán figyelni ***

Információ híján volt **

Túl sokat szórakozott ***

Nehezen tudta feldolgozni az írott tananyagot ***

Más céljai lettek **

Elfogytak a vizsgalehetőségei

Egészségügyi problémái voltak ***

Nem érdekelte, nem tartotta fontosnak a tanulást ***

Nem bírta a tanulmányai költségeit **

A bejutás után derült ki, hogy nem is érdekli a szak ***

Átkerült önköltséges képzésre ***

Elfogytak a támogatott félévei ***

- A legtöbb esetben az egyes problémával küzdők a csúszó-passzíváló haladás-típusban vannak felülreprezentálva, s noha nem olyan kiemelkedő arányban, mint a csúszó-passzíválók, de a korrigálók is jelentős arányban küzdenek a felsorolt problémákkal.
- A csúszó-passzíválók körében kiugróan nagy arányban jelentek meg olyan tünetek, amelyek a képzési irányhoz nem illeszkedő hallgatói szocializációra, a felsőoktatásra felkészületlen tanulási, tanulásszervezési működésmódra vallanak.

Haladási utak képzési területenként

Sztenderd haladók

Pedagógus
Bölcsészet
Természettudomány
Sporttudományi
Hitélet
(60%-ot meghaladó)

Orvos- és egészségtudomány
Gazdaság
Agrár

Jogtudomány
Informatika

Korrigáló

Jog
Gazdaság
Társadalomtudomány
Agrár
Művészet
(1/3-ot meghaladó)

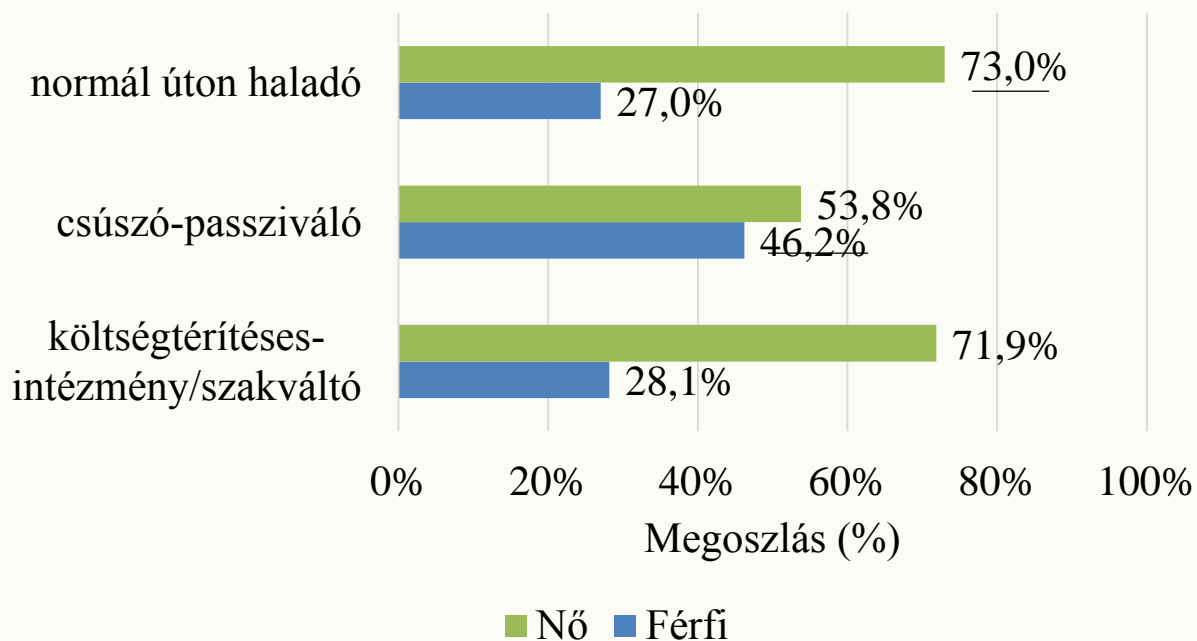
Csúszó-passzíváló

Informatika
Orvos- és egészségtudomány
Műszaki
(minden 4.)

Pedagógus (minden 10.)

Társadalomtudomány
Művészet
Gazdaság
Bölcsészet
(1/10-ed alatti)

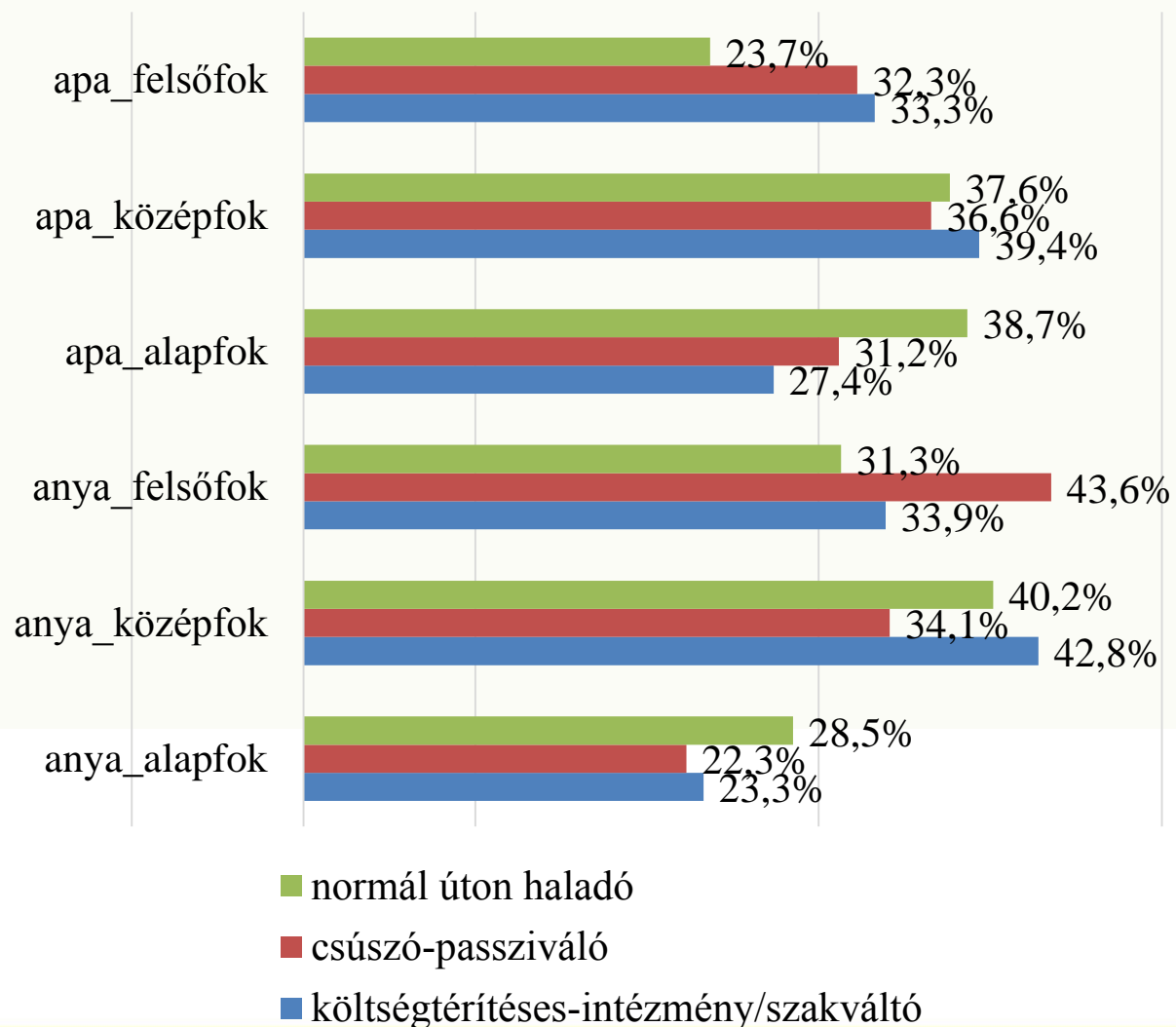
A különböző haladástípusokhoz tartozó hallgatók demográfiai jellemzői

Életkor	Átlag	N	Szórás
Korrigáló	23,2066	518	3,74809
csúszó-passzíváló	23,7621	290	4,46307
normál úton haladó	22,8896	1304	3,02485
összesen	23,0871	2112	3,45040

A nők jobban megfelelnek az oktatási rendszer általános követelményeinek, míg a férfiaknál az ún. státusteremtésre való törekvés erősebb (Fényes 2010).

A különböző haladástípusokhoz tartozó hallgatók szüleinek iskolai végzettsége

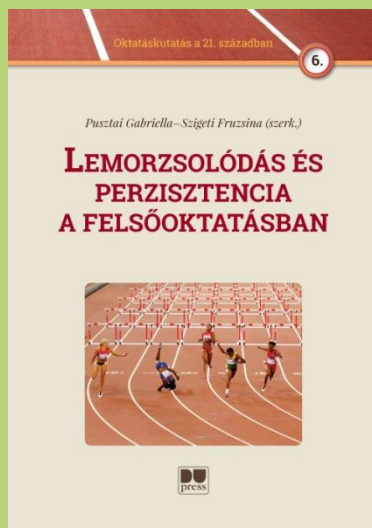

A képzetlenebb szülők gyermekei haladnak sikerebben a felsőoktatási tanulmányaikkal.

Konklúzió

- Háromféle haladástípus különíthető el, egy sztenderd haladó és két nem sztenderd: korrigáló és csúszó-passziváló.
- A haladástípusok a tanulmányaik kezdetétől eltérő típusú problémákat észlelnek.
- A korrigáló és a csúszó-passziváló eltérő arányban vannak jelen a különböző képzésterületeken.
- A haladástípusok eltérő demográfiai és társadalmi jellemzőkkel bírnak, a normál haladók között több a nő és az alacsonyabban kvalifikált szülők gyermeke.
- További kutatási kérdés: Mi az oka az utóbbi **szokatlan irányú** összefüggésnek?

Az előadás az 123847 számú projekt keretében készült, ami a Nemzeti Kutatási Fejlesztési és Innovációs Alapból biztosított támogatással, a K-17 pályázati program finanszírozásában valósult meg.

Köszönjük a megtisztelő figyelmet!

gabriela.pusztai@gmail.com

szigeti.fruzsina.89@gmail.com

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI
ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL

AZ INNOVÁCIÓ LENDÜLETE

AZ NKFI ALAPBÓL
MEGVALÓSULÓ
PROGRAM